Priedas 1

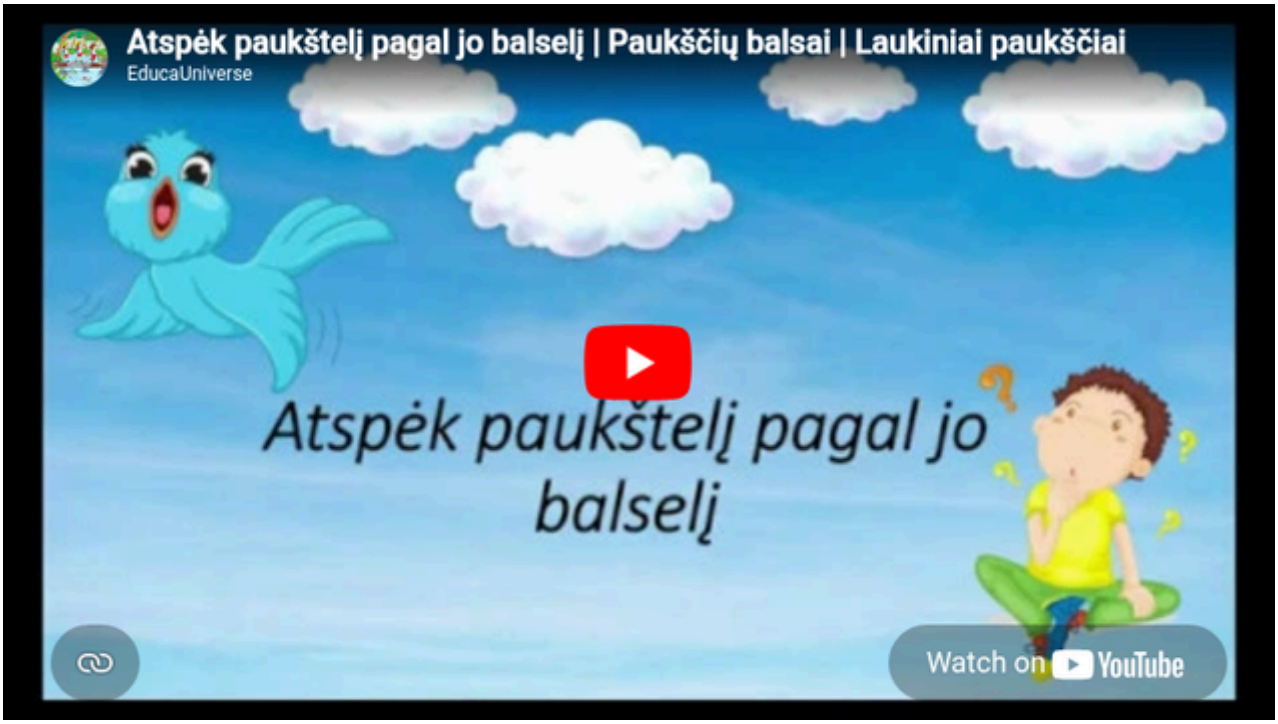
Atspėk paukštelį pagal jo balselį | Paukščių balsai | Laukiniai paukščiai
EducaUniverse
Atspėk paukštelį pagal jo balselį
Watch on YouTube

Priedas 2

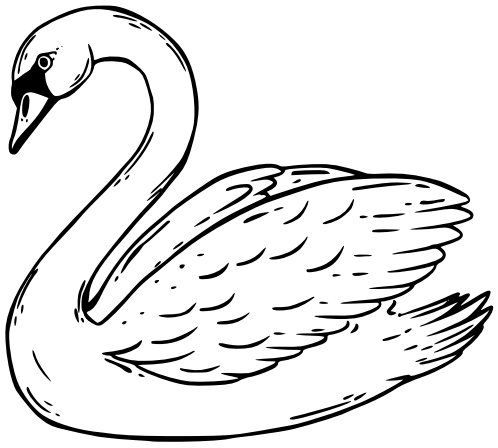

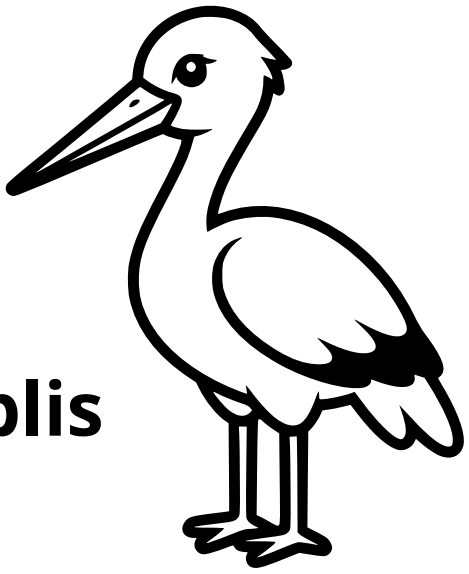

Žvirblis

Gandras

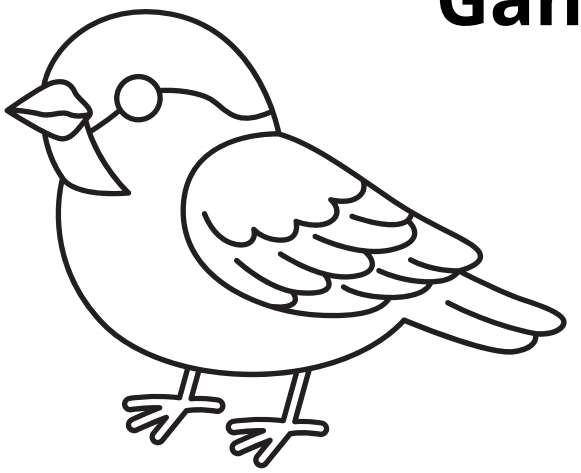

Varnėnas

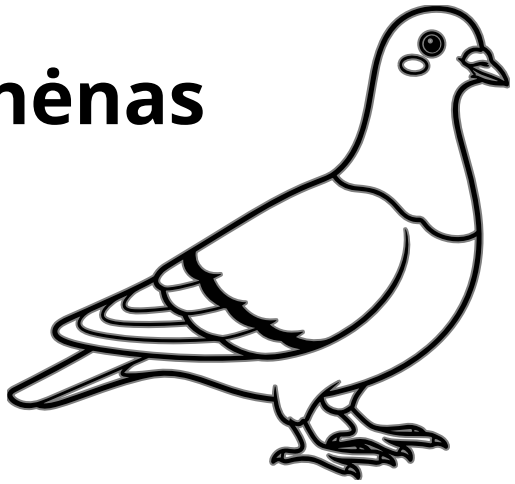

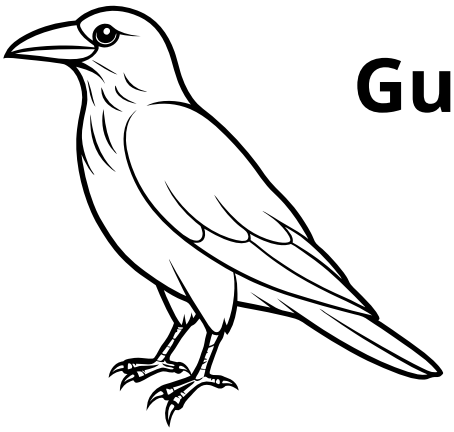

Gulbė

Varna

Balandis

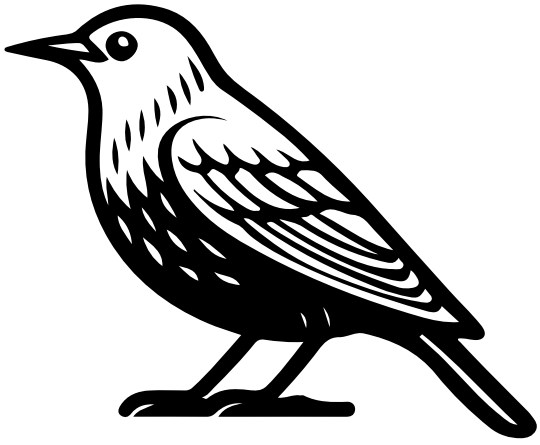

Priedas 3

Paukštis	*Pažymėk* ***x***
Žvirblis	
Varna	
Gulbė	
Varnėnas	
Balandis	

Priedas 4

Galva

Snapas

Uodega

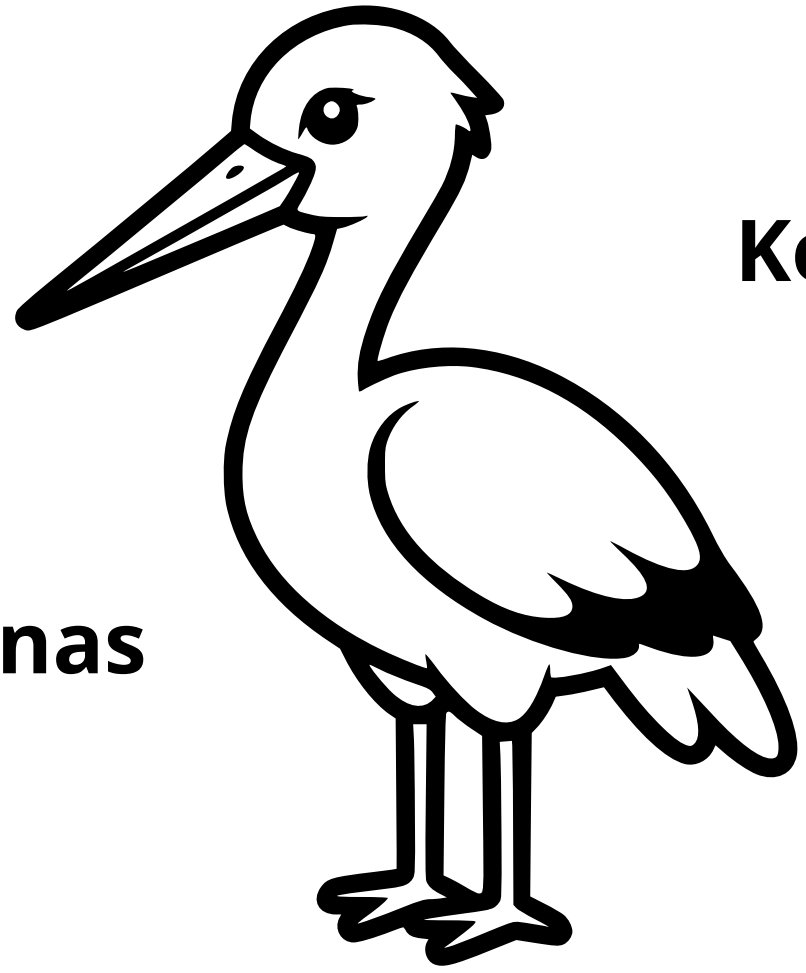

Kojos

Kūnas

Sparnas

Priedas 5

KREGŽDĖ

(Blezdinga, kriugždas)

Lietuvoje gyvena trijų rūšių kregždės: *šelmeninė*, *langinė* ir *urvinė*. Kregždės – maži paukščiai. Sparnai – smailūs, ilgi, uodega iškirpta. Kojos trumpos, silpnos, nepritaikytos žeme vaikščioti. Snapas suplotas. Kregždės nugara, sparnai ir skelta uodega yra juodos spalvos, o papilvė – balta. Iš šiltųjų kraštų jos parskrenda tada, kai atšyla orai ir atsiranda vabzdžių. Čiauškėdamos jos žvitriai skraido po kiemą ir gaudo vabzdžius. Taip skraidydamos ir maitinasi. Namų pastogėse, palėpėse kregždės iš žemių, suvilgytų lipniomis seilėmis, sutvirtintų šiaudeliais, šiaudagaliais, žolėmis, nusilipdo lizdelius. Juose per vasarą išperi net tris vadas jauniklių. Žmonės džiaugiasi, kai kregždės apsigyvena jų sodybose. Žiemoti kregždės skrenda toli, į Pietų Afriką.

Seni žmonės sako, jei kregždės skraido pažeme – bus lietaus. Kas lizdą išdraskys – turės šlakuotą veidą.

Viena kregždė dar ne pavasaris.
Gerą žmogų ir kregždės myli.
Vikri kaip kregždė.
Tai ne mergelė, bet tikra kregždelė.
Linksma kaip kregždutė.
Pešasi kaip kregždė su vanagu.

Juoda žmonelė, molinė būdelė,
kukoriškai gieda.

Vyt, vyt, vagis, vagis!

Vyt vyt vyt,
Pradės lyt lyt lyt.

Išlėkiau – palikau pilnus kluonus,
Pilnus aruodus.
Parlėkiau – tušti kluonai,
Tušti aruodai.
Kad jie perplyštų,
Kad jie perplyštų!

Priedas 5

KREGŽDĖ

(Blezdinga, kriugždas)

Lietuvoje gyvena trijų rūšių kregždės: *šelmeninė*, *langinė* ir *urvinė*. Kregždės – maži paukščiai. Sparnai – smailūs, ilgi, uodega iškirpta. Kojos trumpos, silpnos, nepritaikytos žeme vaikščioti. Snapas suplotas. Kregždės nugara, sparnai ir skelta uodega yra juodos spalvos, o papilvė – balta. Iš šiltųjų kraštų jos parskrenda tada, kai atšyla orai ir atsiranda vabzdžių. Čiauškėdamos jos žvitriai skraido po kiemą ir gaudo vabzdžius. Taip skraidydamos ir maitinasi. Namų pastogėse, palėpėse kregždės iš žemių, suvilgytų lipniomis seilėmis, sutvirtintų šiaudeliais, šiaudagaliais, žolėmis, nusilipdo lizdelius. Juose per vasarą išperi net tris vadas jauniklių. Žmonės džiaugiasi, kai kregždės apsigyvena jų sodybose. Žiemoti kregždės skrenda toli, į Pietų Afriką.

Seni žmonės sako, jei kregždės skraido pažeme – bus lietaus. Kas lizdą išdraskys – turės šlakuotą veidą.

Viena kregždė dar ne pavasaris.
Gerą žmogų ir kregždės myli.
Vikri kaip kregždė.
Tai ne mergelė, bet tikra kregždelė.
Linksma kaip kregždutė.
Pešasi kaip kregždė su vanagu.

Juoda žmonelė, molinė būdelė,
kukoriškai gieda.

Vyt, vyt, vagis, vagis!

Vyt vyt vyt,
Pradės lyt lyt lyt.

Išlėkiau – palikau pilnus kluonus,
Pilnus aruodus.
Parlėkiau – tušti kluonai,
Tušti aruodai.
Kad jie perplyštų,
Kad jie perplyštų!

Priedas 5

VARNĖNAS

(Špokas, šnekutis)

Tai didesnis už žvirblį paukštelis. Patinas juodas, ryškaus metalo spalvos žvilgesio. Sparnai ir uodega rusvi. Snapas plonas, ilgokas, geltonas. Patelė ne tokių ryškių spalvų. Iš tolimų kraštų varnėnai parskrenda anksti pavasarį, kovo mėnesį. Gyvena miškuose, parkuose, prie namų. Apsigyvena inkiluose, uoksuose. Sunaikina daug vabzdžių – sodo kenkėjų. Per dieną sulesa apie 1000 vikšrų. Mėgsta vyšnias, trešnes. Kai prisirpsta šios uogos, apspinta medį ir lesa jas. Rudenį traukia į šiltuosius kraštus. Varnėnai puikūs giesmininkai, gražiai švilpauja. Jie išmoksta mėgdžioti svetimus garsus. Dažnai į savo giesmę jie įpina anties kryksėjimą, katės kniaukimą, kitų paukščių giesmių.

Kovo 4-oji – Varnėnų diena. Parskrenda varnėnai. Seniau šią dieną žmonės atidarydavo tvartų duris, kad gyvuliai pasidžiaugtų saulės spinduliais. Sakoma, jei varnėnai parskrenda, tai šalnų nebus.

Aš vyrs, aš vyrs!
Čir čim, čir čim,
Vyvo, vyvo!

Grįžau, grįžau, grįžau.
Buvau, buvau, buvau.
Teisybė – čia, čia, čia.
Pačios neradau.
Išlėksiu, išlėksiu, išlėksiu.
Eik, eik, eik!

Varnėnas ir žvirblis pavasarį barasi dėl lizdo. Žvirblis čirškia:
– Aš čia gyvenau, gyvenau!
Varnėnas atkerta:
– Eik iš čia, čia mano lizdas, mano lizdas!

Priedas 5

GANDRAS

(Busilas, gužas, gužutis, starkus)

Gandras yra baltas, sparnų galai juodi, snapas ir kojos raudoni. Gandrai gyvena prie žmonių sodybų. Žmonės padeda jiems įsikurti ant namo kraigo ar medžio viršūnėje pritvirtintų akėčių, vežimo tekinių. Pavasarį parskridę ant to pagrindo iš šakelių susikrauna didelį lizdą. Minta varlėmis, žuvelėmis, vabalais. Jie aktyvūs dieną, nors jų kalenimą galima girdėti ir naktį, kai paukščiai pajunta pavojų. Jauni gandriukai kniaukia panašiai kaip kačiukai, vėliau šnypščia, o suaugę – kleketuoja. Daug gandrų žūva ant elektros stulpų. Taip pat yra ir *juodųjų* gandrų. Jie vengia žmonių ir jų sodybų. Juodieji gandrai įrašyti į Lietuvos raudonąją knygą. Rudeniop jie išskrenda žiemoti į Afriką. Lietuviai nuo seno gerbia ir globoja gandrus.

Sakydavo, kad gandrai gyvena tik gerų žmonių kiemuose ir atneša jiems laimę. Ir dar, kad žmogus, užmušęs gandrą, niekada nebūsiąs laimingas. Kovo 25-oji – Gandro šventė. Parskrenda gandras ir parneša ant uodegos kielę.

Ir gandro lizdas nuo bėdų neapsaugo.
Ir gandras ne kiekvienam laimę žada.
Yra varlių, rasis ir gandras.
Gaila gužo, gaila ir varlės.

Gandras yra į jį paverstas žmogus. Tai atsitiko tada, kai Dievas dar vaikščiojo po mūsų žemę. Jis darydavo stebuklus, bet mėgdavo ir papokštauti. Kartą Dievas surinko vienos kūdros varles, susitiko žmogų ir sako jam: „Še, imk šitą maišą ir nešk kur į bedugnę, tik nepažiūrėk į jį, nes tada tave nubausiu.“ Žmogus paėmė tą maišą ir pasižadėjo nežiūrėti, bet neiškentė ir pasižiūrėjo. Tada visos varlės ir išbėgiojo, o jis pavirto gandru. Nuo to laiko gandras turi gaudyti varles ir jomis misti. Todėl gandro negalima užmušti.

Klė, klė, klė,
Man varlė!

Gandrai, gandrai, ga ga ga,
Tavo pati – ragana,
Išvažiavo žagarų,
Parvažiavo be nagų.
Kepė duoną iš šiaudų,
Išvažiavo puodo
Ir pati pajuodo.
Išvažiavo ragaišio
Ir pati pragaišo.

Per viens, per du,
Per tiku taku,
Ėjo gandras
Ilgu snapu.

Priedas 5

GULBĖ

Gulbė – vandens paukštis, gyvenantis ežeruose, tvenkiniuose. Sutinkamos 3 rūšių gulbės: *nebylės*, *giesminin-kės* ir *mažosios*. Gulbės gerai plaukia, bet nenardo. Lietuvoje labiausiai paplitusi gulbė *nebylė*. Ji didžiausia iš gulbių. Negieda. Vienoje legendoje sakoma, kad gulbės gieda tik kartą per savo gyvenimą – prieš mirtį. Nuo kitų gulbių skiriasi dydžiu, oranžiškai raudonu snapu. Jos kojos trumpos, o kaklas ilgas. Minta vandens ir pakrančių augalais. Gulbė – vienas gražiausių mūsų paukščių. Rudenį vienos gulbės išskrenda į šiltuosius kraštus, o pavasarį vėl sugrįžta. Kitos ieško neužšąlančių tvenkinių, sraunesnės upės. Gulbės gyvena poromis ir labai ištikimos viena kitai. Pasitaiko, kad vienam paukščiui žuvus, iš ilgesio numiršta ir antrasis. Gulbinas – didysis šeimos gynėjas. Jis stropiai saugo tarp žolių paslėptą lizdą. Gulbės gyvena iki 30 metų.

Gieda kaip gulbė prieš mirtį.

Balta neskalbta.
Vidury bliūdo puta plūdo.

Priedas 6

Paukštis	**Minta**	**Gyvena**
Kregždė		
Gegutė		
Varnėnas		
Gandras		
Gulbė		

Priedas 7

Žaidimas “Paukščių detektyvai”

„Esu juoda, mėgstu blizgančius daiktus, sakau krrr-krrr. Kas aš?“ → Varna

„Esu maža, geltona krūtine, mėgstu lesyklėles.“ → Zylė

„Turiu ilgą kaklą ir gyvenu prie vandens.“ → Gulbė

„Esu juodas kaip varna, bet mažesnis, dažnai apsigyvenu inkiluose.“ → Varnėnas

„Esu mažas, rudai pilkas ir dažnai tupiu ant žemės arba ant stogo.“ Žvirblis

„Esu naktinis paukštis, turiu dideles akis ir sakau ‘hu-hu’. Gyvenu medžiuose – kas aš?“ → Pelėda

Įsivertinkite

Priedas 8

Iš paukščių balsų teisingai atpažinome bent 2-3 paukščius

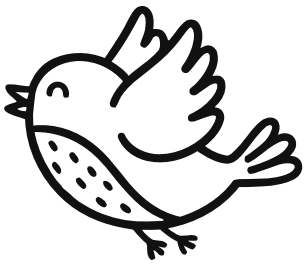

Aplinkoje pastebėjome bent 2-3 paukščius ir pažymėjome lentelėje

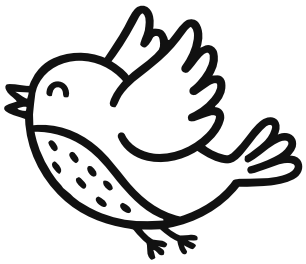

Teisingai pažymėjome pagrindines kūno dalis

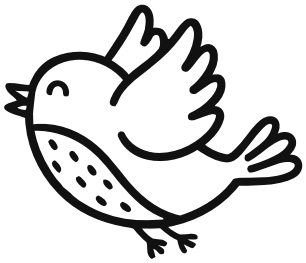

Lentelėje pažymėjome kuo minta ir kur gyvena paukščiai

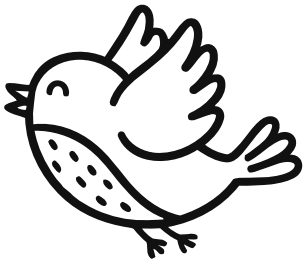
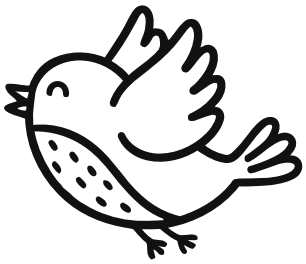
Mūsų grupė aktyviai bendradarbiavo ir padėjo vieni kitiems.